

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Ekim - 2017

Hazırlayan: Aslı VAZ

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.2.	TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.1.	İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	5
1.2.2.	ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	8
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	10
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	12
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA VE TURİZM GİDERİ	155
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA	15
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	18
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	20

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk 9 ayında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %13,58 oranında bir artış ile 28.021.672 olmuştur.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	11,80	-4,59	-8,98
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	2,52	-6,86	-8,36
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	3,28	-10,37	-4,40
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619	2.498.489	-8,04	-19,83	12,56
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374	3.388.560	-3,31	-27,66	11,86
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139	3.962.416	-6,51	-35,26	36,53
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530	5.845.933	5,17	-31,31	38,81
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503	5.305.838	-2,77	-34,42	43,03
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154	4.691.972	-1,37	-27,52	37,51
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430		-3,47	-22,64	
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949		1,47	-17,30	
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985		-3,81	-7,58	
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680		-1,23	-24,83	
9 AY TOP.	33.888.246	33.549.959	24.671.316	28.021.672	-1,00	-26,46	13,58

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Ekim Bülteni/

(*) TÜİK tarafından çeyrek dönemlerin sonunda açıklanmaktadır.

1.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılı Ekim ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %22,16 oranında bir artışla 2.992.947 olmuştur. Ekim ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 40.647'si (%1,36) günübirlikçidir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.146.815	1.250.941	1.170.333	1.055.474	9,08	-6,44	-9,81
ŞUBAT	1.352.184	1.383.343	1.240.633	1.159.833	2,3	-10,32	-6,51
MART	1.851.980	1.895.940	1.652.511	1.587.007	2,37	-12,84	-3,96
NİSAN	2.652.071	2.437.263	1.753.045	2.070.322	-8,1	-28,07	18,10
MAYIS	3.900.096	3.804.158	2.485.411	2.889.873	-2,46	-34,67	16,27
HAZİRAN	4.335.075	4.123.109	2.438.293	3.486.940	-4,89	-40,86	43,01
TEMMUZ	5.214.519	5.480.502	3.468.202	5.075.961	5,1	-36,72	46,36
AĞUSTOS	5.283.333	5.130.967	3.183.003	4.658.463	-2,88	-37,96	46,35
EYLÜL	4.352.429	4.251.870	2.855.397	4.076.630	-2,31	-32,84	42,77
EKİM	3.439.554	3.301.194	2.449.948	2.992.947	-4,02	-25,79	22,16
KASIM	1.729.803	1.720.554	1.353.280		-0,53	-21,35	
ARALIK	1.580.041	1.464.791	1.302.157		-7,29	-11,1	
TOPLAM	36.837.900	36.244.632	25.352.213		-1,61	-30,05	
10 AYLIK TOP	33.528.056	33.059.287	22.696.776	29.053.450	-1,40	-31,35	28,01

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Ekim Bülteni

2017 yılı Ocak-Ekim döneminde ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %28,01 artış göstererek 29.053.450 olmuştur. 2017 yılı Ocak-Ekim döneminde ülkemize gelen 29.053.450 yabancı ziyaretçinin 342.597'si (% 1,18) gününbirlikçidir.

Ocak-Ekim döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-Antalya %31,86 (9.255.267)
- 2-İstanbul %31,01 (9.008.643)
- 3-Edirne %9,31 (2.703.643)
- 4-Artvin %7,87 (2.285.231)
- 5-Muğla %6,79 (1.973.226)

Tablo 3'e göre, 2017 yılı Ocak-Ekim ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk beş ülke sırasıyla; Almanya, Rusya Federasyonu, İngiltere, Gürcistan ve Bulgaristan'dır. Avrupa'dan gelen ziyaretçi sayısında geçen yıla göre %28,71'lik artış olmuştur. Rusya Federasyonu'ndan gelen ziyaretçi sayısında %657,56 oranında artış gözlenmektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Ekim)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2015	2016	2017*	2016/2015	2017/2016
Cezayir	145 269	148 770	179 916	2,41	20,94
Fas	88 101	73 612	94 882	-16,45	28,89
Güney Afrika Cumhuriyeti	42 973	25 451	29 049	-40,77	14,14
Libya	225 999	61 613	81 127	-72,74	31,67
Mısır	84 675	81 037	83 746	-4,30	3,34
Sudan	9 930	8 864	10 033	-10,74	13,19
Tunus	84 696	83 403	90 259	-1,53	8,22
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	90 611	79 237	88 142	-12,55	11,24
TOPLAM AFRIKA	772 254	561 987	657 154	-27,23	16,93
Arjantin	72 123	55 893	44 064	-22,50	-21,16
Brezilya	79 076	37 050	41 698	-53,15	12,55
Kolombiya	23 947	17 149	22 907	-28,39	33,58
Şili	23 109	9 864	7 705	-57,32	-21,89
Venezuela	5 765	4 336	5 713	-24,79	31,76
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	21 892	12 639	13 392	-42,27	5,96
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	225 912	136 931	135 479	-39,39	-1,06
TOPLAM KUZAY AMERİKA	15 604	11 689	12 871	-25,09	10,11
TOPLAM ORTA AMERİKA	10 085	6 614	7 209	-34,42	9,00
TOPLAM AMERİKA	251 601	155 234	155 559	-38,30	0,21
Bahreyn	26 690	33 686	48 528	26,21	44,06
Birleşik Arap Emirlikleri	41 554	28 454	38 369	-31,53	34,85
Irak	946 770	346 667	770 075	-63,38	122,14
İsrail	199 997	263 375	339 331	31,69	28,84
Katar	32 723	29 017	41 068	-11,33	41,53
Kuveyt	159 305	160 116	228 906	0,51	42,96
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	203 352	191 748	210 401	-5,71	9,73
Lübnan	170 599	164 847	204 791	-3,37	24,23
Suudi Arabistan	415 510	464 527	596 646	11,80	28,44
Ürdün	146 395	182 301	249 450	24,53	36,83

Yemen	20 923	21 001	24 090	0,37	14,71
DİĞ. BATI ASYA ÜLKELERİ	755 372	281 108	401 582	-62,79	42,86
TOPLAM BATI ASYA	3 119 190	2 166 847	3 153 237	-30,53	45,52
Bangladeş	10 320	7 747	9 195	-24,93	18,69
Çin Halk Cumhuriyeti	282 872	137 730	192 616	-51,31	39,85
Endonezya	48 795	37 125	62 933	-23,92	69,52
Filipinler	74 226	51 037	51 918	-31,24	1,73
Hindistan	114 240	68 912	68 370	-39,68	-0,79
İran	1 485 051	1 441 468	2 118 263	-2,93	46,95
Malezya	53 951	37 154	39 696	-31,13	6,84
Pakistan	50 753	44 098	64 336	-13,11	45,89
Singapur	20 613	12 636	11 594	-38,70	-8,25
Tayland	20 359	10 131	22 518	-50,24	122,27
DİĞ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	102 929	104 580	118 145	1,60	12,97
TOPLAM GÜNEY ASYA	2 264 109	1 952 618	2 759 584	-13,76	41,33
TOPLAM ASYA	5 383 299	4 119 465	5 912 821	-23,48	43,53
Almanya	5 144 609	3 630 367	3 336 007	-29,43	-8,11
Avusturya	449 091	284 802	258 426	-36,58	-9,26
Belçika	580 814	385 253	389 767	-33,67	1,17
Çek Cumhuriyeti (Çekya)	204 487	82 512	121 056	-59,65	46,71
Danimarka	390 905	318 470	257 272	-18,53	-19,22
Finlandiya	203 768	116 657	90 244	-42,75	-22,64
Fransa	778 815	503 910	520 029	-35,30	3,20
Hollanda	1 165 975	858 544	745 676	-26,37	-13,15
İngiltere (Birleşik Krallık)	2 422 445	1 647 299	1 576 783	-32,00	-4,28
İrlanda	95 970	50 765	46 070	-47,10	-9,25
İspanya	214 859	93 375	86 479	-56,54	-7,39
İsveç	596 342	302 299	266 770	-49,31	-11,75
İsviçre	357 105	199 220	188 272	-44,21	-5,50
İtalya	452 140	185 588	172 282	-58,95	-7,17
İzlanda	9 327	3 122	2 225	-66,53	-28,73
Lüksemburg	12 128	4 486	4 496	-63,01	0,22
Macaristan	131 100	59 324	73 043	-54,75	23,13
Norveç	270 095	147 758	106 813	-45,29	-27,71
Polonya	486 750	195 632	280 312	-59,81	43,29
Portekiz	50 888	24 002	22 438	-52,83	-6,52
Slovakya	147 108	58 378	94 209	-60,32	61,38
Yunanistan	636 921	497 289	503 165	-21,92	1,18
DİĞ. AVRUPA OECD ÜLKELERİ			2		
TOPLAM AVRUPA OECD	14 801 642	9 649 052	9 141 836	-34,81	-5,26
Arnavutluk	69 554	72 323	89 436	3,98	23,66
Bosna Hersek	77 025	58 902	80 289	-23,53	36,31
Bulgaristan	1 555 171	1 435 980	1 541 458	-7,66	7,35
Estonya	59 676	34 088	46 163	-42,88	35,42
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	12 043	9 379	9 133	-22,12	-2,62
Hırvatistan	34 088	18 470	19 434	-45,82	5,22
Karadağ	16 476	14 180	15 837	-13,94	11,69
Kosova	86 987	89 601	103 289	3,01	15,28
Letonya	56 946	32 593	43 651	-42,77	33,93
Litvanya	107 676	106 399	130 090	-1,19	22,27
Makedonya	146 855	127 212	149 250	-13,38	17,32
Malta	8 140	5 056	4 606	-37,89	-8,90
Romanya	399 579	322 391	373 995	-19,32	16,01
Sırbistan	160 623	95 050	124 604	-40,82	31,09
Slovenya	35 574	16 466	21 581	-53,71	31,06
DİĞ. AVRUPA OECD DIŞI ÜLKELERİ	2 772	1 380	1 406	-50,22	1,88

TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	2 829 185	2 439 470	2 754 222	-13,77	12,90
TOPLAM AVRUPA	17 630 827	12 088 522	11 896 058	-31,44	-1,59
Azerbaycan	529 495	520 822	659 176	-1,64	26,56
Beyaz Rusya (Belarus)	198 594	108 779	222 823	-45,23	104,84
Ermenistan	41 950	32 529	40 934	-22,46	25,84
Gürcistan	1 604 350	1 867 929	2 071 838	16,43	10,92
Kazakistan	406 228	221 768	378 086	-45,41	70,49
Kırgızistan	76 479	76 525	89 525	0,06	16,99
Moldova	136 250	126 001	156 815	-7,52	24,46
Özbekistan	126 847	111 177	161 014	-12,35	44,83
Rusya Fed.	3 537 428	766 871	4 565 275	-78,32	495,31
Tacikistan	28 457	20 962	25 620	-26,34	22,22
Türkmenistan	150 718	134 384	191 348	-10,84	42,39
Ukrayna	647 192	982 766	1 212 644	51,85	23,39
TOPLAM B.D.T.	7 483 988	4 970 513	9 775 098	-33,58	96,66
Amerika Birleşik Devletleri	725 664	415 046	303 709	-42,80	-26,83
Avustralya	216 125	91 437	69 429	-57,69	-24,07
Güney Kore	203 569	92 694	101 690	-54,47	9,71
Japonya	93 233	38 942	39 894	-58,23	2,44
Kanada	172 711	95 767	69 442	-44,55	-27,49
Meksika	42 387	18 967	15 716	-55,25	-17,14
Yeni Zelanda	35 227	14 312	10 102	-59,37	-29,42
TOPLAM DİĞER OECD	1 488 916	767 165	609 982	-48,47	-20,49
TOPLAM MİLLİYETSİZ	48 091	33 397	46 456	-30,55	39,10
TOPLAM OKYANUSYA	311	493	322	58,52	-34,69
YABANCI TOPLAM	33 059 287	22 696 776	29 053 450	-31,35	28,01

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Ekim Bülteni

1.1.2. TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk 9 ayında ülkemizi ziyaret eden vatandaş sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %0,74 oranında bir artış ile 4.457.160 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4'te Türkiye'ye gelen yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin yıllara ve aylara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	279.334	343.459	350.916	329.148	22,96	2,17	-6,20
ŞUBAT	356.071	368.037	390.644	335.058	3,36	6,14	-14,23
MART	345.905	374.022	381.960	357.935	8,13	2,12	-6,29
NİSAN	358.556	331.219	466.574	428.167	-7,62	40,87	-8,23
MAYIS	430.837	383.628	543.963	498.687	-10,96	41,79	-8,32
HAZİRAN	459.487	359.512	463.846	475.476	-21,76	29,02	2,51
TEMMUZ	615.088	650.711	743.328	769.972	5,79	14,23	3,58
AĞUSTOS	533.644	525.116	526.500	647.375	-1,60	0,26	22,96
EYLÜL	420.822	456.162	556.757	615.342	8,40	22,05	10,52
EKİM	381.732	387.490	403.482		1,51	4,13	
KASIM	295.936	334.995	346.669		13,20	3,48	
ARALIK	311.934	355.086	379.828		13,83	6,97	
TOPLAM	4.789.346	4.869.437	5.554.467		1,67	14,07	
10 AY TOP.	3.799.744	3.791.866	4.424.488	4.457.160	-0,21	16,68	0,74

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Ekim Bülteni

(*) TÜİK tarafından cevrek dönemlerin sonunda açıklanmaktadır.

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'e gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2017 yılının Ekim ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı, geçen yılın Ekim ayı ile karşılaştırıldığında %41,89 oranında artış göstererek 1.122.266 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	8,85	0,10	-19,19
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	5,19	-7,89	-12,50
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	8,99	-17,12	-5,19
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	2,25	-31,07	16,84
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	9,57	-26,50	-4,53
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050	827.494	0,10	-35,21	17,03
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686	1.319.549	21,19	-33,96	42,70
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663	1.247.384	3,36	-31,86	37,28
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675	1.045.896	1,98	-33,56	30,63
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951	1.122.266	-0,65	-29,71	41,89
KASIM	844.289	848.420	663.524		0,49	-21,79	
ARALIK	855.806	821.809	674.030		-3,97	-17,98	
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987		4,83	-25,86	
10 AY TOP.	10.142.888	10.744.448	7.866.433	9.120.248	5,93	-26,79	15,94

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Ekimi Bülteni

2017 yılının Ocak-Ekim aylarında İstanbul'a gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde ilk 10 ülkenin sırasıyla; Almanlar, İranlılar, Suudi Arabistanlılar, Iraklılar, Ruslar, İngilizler, Fransızlar, Amerikalılar, Ukraynalılar ve Kuveyt vatandaşlarının oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 6. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ekim)

S. No	ÜLKE İSMİ	Değişim			ÜLKE İSMİ	Değişim			
		2017	2016	%		No	2017	2016	%
1	ALMANYA	862.453	886.329	-2,70	56	JAPONYA	33.459	32.990	1,40
2	İRAN	734.739	554.216	32,60	57	SIRBİSTAN	32.212	28.914	11,40
3	SUUDİ ARABİSTAN	505.487	412.602	22,50	58	POLONYA	30.937	31.931	-3,10
4	IRAK	454.872	232.631	95,50	59	ARNAVUTLUK	30.617	27.878	9,80
5	RUSYA FEDERASYONU	407.771	247.743	64,60	60	AFGANİSTAN	31.629	35.092	-9,90
6	İNGİLTERE	325.122	322.438	0,80	61	FİLİPİNLER	29.174	27.661	5,50
7	FRANSA	317.416	316.693	0,20	62	BOSNA HERSEK	30.603	25.493	20,00
8	ABD	248.274	279.945	-11,30	63	GÜNEY AFRİKA	25.129	21.208	18,50
9	UKRAYNA	255.059	243.655	4,70	64	BEYAZ RUSYA	24.404	21.504	13,50
10	KUVEYT	215.442	151.133	42,60	65	FİNLANDİYA	24.103	27.598	-12,70
11	HOLLANDA	216.056	227.230	-4,90	66	TACİKİSTAN	22.823	19.699	15,90
12	AZERBEYCAN	178.881	158.964	12,50	67	YEMEN	23.191	19.942	16,30
13	TÜRKMENİSTAN	180.477	125.342	44,00	68	ÇEK CUMHURİYETİ	21.896	24.211	-9,60

14	CEZAYİR	172.624	144.419	19,50	69	İRLANDA	21.453	22.998	-6,70
15	ÇİN	173.003	127.906	35,30	70	MACARİSTAN	22.278	23.223	-4,10
16	ÜRDÜN	166.844	122.574	36,10	71	NİJERYA	20.694	19.936	3,80
17	ÖZBEKİSTAN	143.542	101.629	41,20	72	FİLİSTİN	21.227	12.816	65,60
18	İTALYA	131.750	142.166	-7,30	73	UMMAN	19.628	11.200	75,30
19	LÜBNAN	134.528	108.975	23,40	74	MAKEDONYA	20.347	19.676	3,40
20	KAZAKİSTAN	127.210	88.591	43,60	75	KOLOMBİYA	18.854	12.942	45,70
21	İSVEÇ	130.903	113.675	15,20	76	TAYLAND	19.271	8.013	140,50
22	İSRAİL	123.860	88.961	39,20	77	LİTVANYA	17.393	17.138	1,50
23	AVUSTURYA	118.725	118.935	-0,20	78	PORTAKİZ	15.216	16.709	-8,90
24	BELÇİKA	103.374	101.363	2,00	79	ERMENİSTAN	13.962	12.324	13,30
25	GÜNEY KORE	91.662	84.140	8,90	80	SLOVENYA	14.046	10.001	40,40
26	TUNUS	86.674	80.243	8,00	81	SLOVAKYA	12.519	11.997	4,40
27	SURİYE	84.296	81.707	3,20	82	HIRVATİSTAN	12.352	11.604	6,40
28	FAS	85.653	65.997	29,80	83	MEKSİKA	12.201	10.748	13,50
29	İSVİÇRE	92.121	92.948	-0,90	84	LETONYA	11.496	10.989	4,60
30	KKTC	83.722	80.743	3,70	85	ESTONYA	11.463	12.191	-6,00
31	MISIR	80.567	78.527	2,60	86	MOĞOLİSTAN	9.973	8.540	16,80
32	KIRGIZİSTAN	79.508	70.808	12,30	87	SUDAN	9.516	8.435	12,80
33	LİBYA	80.448	60.388	33,20	88	SİNGAPUR	9.053	9.563	-5,30
34	ROMANYA	74.469	70.704	5,30	89	BANGLADEŞ	8.704	7.350	18,40
35	DANİMARKA	72.690	70.731	2,80	90	KARADAĞ	8.143	7.919	2,80
36	İSPANYA	69.895	70.788	-1,30	91	YENİ ZELENDA	7.000	8.454	-17,20
37	BULGARİSTAN	61.901	62.651	-1,20	92	ŞİLİ	6.537	6.553	-0,20
38	ENDENOZYA	56.666	31.099	82,20	93	ETİYOPYA	5.123	4.197	22,10
39	YUNANİSTAN	59.821	70.303	-14,90	94	VENEZUELLA	5.003	3.197	56,50
40	KANADA	56.807	62.740	-9,50	95	HONKONG	4.882	4.698	3,90
41	PAKİSTAN	60.095	40.506	48,40	96	KONGO DEMOK. CUM.	4.788	4.245	12,80
42	HİNDİSTAN	57.260	55.453	3,30	97	SENEGAL	4.725	4.602	2,70
43	GÜRCİSTAN	53.952	48.316	11,70	98	KAMERUN	4.543	4.374	3,90
44	BAHREYN	47.696	32.948	44,80	99	KIBRIS RUM KESİMİ	4.403	4.707	-6,50
45	AVUSTRALYA	46.914	53.211	-11,80	100	NEPAL	4.133	2.537	62,90
46	TAYVAN	46.862	37.101	26,30	101	KENYA	3.803	4.628	-17,80
47	KOSOVA	43.799	39.538	10,80	102	EKVATOR	3.933	2.827	39,10
48	KATAR	40.233	27.634	45,60	103	SOMALİ	3.988	2.783	43,30
49	NORVEÇ	42.751	31.403	36,10	104	MALTA	3.385	3.490	-3,00
50	ARJANTİN	40.191	51.451	-21,90	105	PERU	3.605	3.073	17,30
51	BİRLEŞİK ARAP EMİR.	34.446	27.590	24,80	106	BİR. MİLLETLER ÖRG.	3.533	3.682	-4,00
52	MALAZYA	36.298	34.918	4,00	107	GANA	3.377	2.600	29,90
53	BREZİLYA	35.359	27.724	27,50	108	VİETNAM	2.891	1.807	60,00
54	MOLDOVA CUM.	32.804	31.732	3,40	109	UGANDA	2.698	2.404	12,20
55	HAYMATLOS	33.363	24.037	38,80	110	DİĞER	50.597	44.907	11,25

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Ekim Bülteni

Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, Cezayir, Ürdün, Lübnan, Tunus, Suriye, Fas, Mısır, Libya, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen, Filistin, Umman ve Sudan'ın oluşturduğu Arap ülkelerinden gelen ziyaretçilerin sayıları payı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. İstanbul'a Arap Ülkelerinden Gelen Ziyaretçiler (Ekim)

	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016
İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ SAYISI	12.414.677	9.203.987	9.120.248	-25,86%	-13,10%
ARAP ÜLKELERİNDEN GELENLER SAYISI	2.534.324	1.976.166	2.270.731	-22,02%	3,83%
PAY	20,4%	21,5%	24,9%		

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017 Ekim Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2017 yılının Ekim ayında gelen ziyaretçi sayısı 982,441 olarak gerçekleşerek, geçen yılın aynı ayında gelen ziyaretçi sayısına göre %24,09 artış göstermiştir.

Tablo 8. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	116.974	117.746	95.148	87.310	0,66%	-19,19%	-8,24%
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	-1,35%	-30,67%	-21,77%
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	-2,44%	-20,11%	-35,62%
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	-18,22%	-42,66%	38,42%
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	-7,88%	-53,95%	65,35%
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953	1.473.621	-7,71%	-56,58%	106,69%
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912	1.819.502	-0,52%	-50,20%	79,45%
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801	1.760.500	-3,35%	-48,39%	74,69%
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545	1.527.523	-2,21%	-41,06%	63,45%
EKİM	1.071.514	1.027.987	791.718	982.441	-4,06%	-22,98%	24,09%
KASIM	283.117	272.926	140.637		-3,60%	-48,47%	
ARALIK	151.000	118.591	106.603		-21,46%	-10,11%	
TOPLAM	11.882.688	11.271.996	6.181.913		-5,11%	-45,45%	37,39%
10 AYLIK TOP.	11.448.571	10.880.479	5.934.673	9.475.581	-5,32%	-47,80%	65,14%

Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir. 2017 -Ekim Bülteni

2017 yılının ilk 10 ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna, İngiltere ve Hollanda'dır.

Birinci kaynak pazarına yükselmiş Rusya'da, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında yılın ilk 10 ayında geçen yılın aynı dönemine göre %724 oranında artış yaşanmıştır. İkinci kaynak pazarımız olan

Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı yılın ilk 10 ayında, geçen senenin aynı dönemine göre %16 oranında düşüş yaşamıştır.

Tablo 9. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ekim)

MİLLİYETİ	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI	2015/2014	2016/2015	2017/2016
RUSYA	3.465.915	2.787.903	444.507	3.663.484	-20%	-84%	724%
ALMANYA	2.617.187	2.812.364	1.877.521	1.579.840	7%	-33%	-16%
UKRAYNA	282.320	312.884	570.862	710.871	11%	82%	25%
İNGİLTERE	412.972	425.791	328.171	350.557	3%	-23%	7%
HOLLANDA	473.277	421.653	299.137	251.006	-11%	-29%	-16%
KAZAKİSTAN	268.643	268.090	125.489	236.848	0%	-53%	89%
BEYAZ RUSYA	141.365	136.966	70.519	163.175	-3%	-49%	131%
POLONYA	240.464	237.589	98.713	161.420	-1%	-58%	64%
İSRAİL	86.922	98.025	157.220	160.413	13%	60%	2%
BELÇİKA	247.122	223.253	136.809	129.410	-10%	-39%	-5%
DANİMARKA	193.503	175.097	130.984	116.715	-10%	-25%	-11%
ROMANYA	83.546	97.493	90.171	114.704	17%	-8%	27%
İRAN	104.713	106.803	86.169	100.362	2%	-19%	16%
İSVEÇ	345.603	310.680	139.158	94.128	-10%	-55%	-32%
LİTVANYA	59.495	61.001	65.684	86.763	3%	8%	32%
ÇEK CUMHURİYETİ	150.756	134.807	46.422	82.617	-11%	-66%	78%
SLOVAKYA	102.945	110.744	41.155	75.855	8%	-63%	84%
İSVİÇRE	176.785	162.963	75.635	69.350	-8%	-54%	-8%
MOLDOVA	52.840	58.573	45.764	66.688	11%	-22%	46%
FRANSA	182.061	113.043	51.746	60.396	-38%	-54%	17%
NORVEÇ	203.224	164.540	81.754	48.995	-19%	-50%	-40%
AVUSTURYA	216.846	188.950	77.674	47.386	-13%	-59%	-39%
MACARİSTAN	45.367	62.661	26.308	39.154	38%	-58%	49%
FİNLANDİYA	124.624	109.432	55.769	35.603	-12%	-49%	-36%
K.K.T.C.	14.385	16.060	16.711	19.057	12%	4%	14%
İTALYA	31.759	26.683	10.447	10.518	-16%	-61%	1%
SLOVENYA	15.239	13.636	5.222	5.051	-11%	-62%	-3%
DİĞER	401.898	460.930	375.206	528.810	15%	-19%	41%
T.C.	376.618	400.544	403.746	466.405	6%	1%	16%
TOPLAM	11.118.394	10.499.158	5.934.673	9.475.581	-6%	-43%	60%

Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği Ekim - 2017 verilerinden derlenmiştir. 2017 –Ekim Bütteni

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2017 yılının Ekim ayında gelen ziyaretçi sayısı, 167.877 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %1,35'lik artış göstermiştir. Bu rakamın %92'si yabancı, %8'ini yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 10'da Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5,71%	89,04%	-2,83%
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	6,31%	92,06%	-36%
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	60,60%	48,11%	-45,4%
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	-28,13%	-23,08%	8,8%
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	-7,46%	-39,23%	5,9%
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660	342.526	-1,96%	-46,88%	25,2%
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706	423.812	-3,14%	-43,38%	17,4%
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997	425.513	-7,26%	-42,93%	17,5%
EYLÜL	559.722	498.835	306.371	366.030	-10,88%	-38,58%	19,4%
EKİM	291.054	261.726	165.634	167.877	-10,08%	-36,71%	1,35%
KASIM	17.010	23.201	9.878		36,40%	-57,42%	
ARALIK	4.903	10.338	4.268		110,85%	-58,72%	
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.818.509		-6,70%	-40,99%	
10 AY TOP.	3.280.775	3.047.928	1.808.631	2.074.171	-7,10%	-40,66%	14,68%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 –Ekim Bülteni

2017 yılının ilk 10 ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Almanya, Rusya Federasyonu, Hollanda ve Ukrayna'dır.

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Ocak-Ekim aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ekim)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
ALMANYA	37.322	44.796	25.175	18.266	20%	-44%	-27%
AMERİKA	3.670	1.454	1.467	380	-60%	1%	-74%
AVUSTRALYA	1.136	689	428	219	-39%	-38%	-49%
AVUSTURYA	1.234	1.196	611	396	-3%	-49%	-35%
AZERBEYCAN	26	16	23	23	-38%	44%	0%
BELÇİKA	6.410	6.012	2.598	2.533	-6%	-57%	-3%
BEYAZRUSYA	118	70	106	244	-41%	51%	130%
BULGARİSTAN	2.188	1.792	928	1.182	-18%	-48%	27%
ÇEK CUMHU.	737	261	130	125	-65%	-50%	-4%
DANİMARKA	4.947	5.185	2.731	1.995	5%	-47%	-27%

FİNLANDIYA	4.067	2.186	567	409	-46%	-74%	-28%
FRANSA	6.741	6.333	827	939	-6%	-87%	14%
G.AFRİKA C.	149	173	102	132	16%	-41%	29%
HOLLANDA	28.447	22.341	11.383	11.585	-21%	-49%	2%
İNGİLTERE	139.794	122.808	80.245	78.938	-12%	-35%	-2%
İRAN	59	55	68	95	-7%	24%	40%
İRLANDA	1.233	1.229	804	618	0%	-35%	-23%
İSPANYA	544	250	118	112	-54%	-53%	-5%
İSRAİL	3.010	600	2.204	4.163	-80%	267%	89%
İSVEÇ	4.433	5.081	514	531	15%	-90%	3%
İSVİÇRE	1.997	2.390	1.328	1.175	20%	-44%	-12%
İTALYA	1.217	754	435	503	-38%	-42%	16%
İZLANDA	70	56	12	15	-20%	-79%	25%
JAPONYA	75	185	43	46	147%	-77%	7%
KANADA	808	425	705	169	-47%	66%	-76%
KAZAKİSTAN	36	36	17	30	0%	-53%	76%
LETONYA	167	237	146	211	42%	-38%	45%
LİTVANYA	1.167	1.467	666	959	26%	-55%	44%
LÜBNAN	141	698	134	29	395%	-81%	-78%
LÜKSEMBURG	57	35	27	17	-39%	-23%	-37%
MACARİSTAN	159	178	112	82	12%	-37%	-27%
MISIR	11	8	10	9	-27%	25%	-10%
NORVEÇ	455	326	328	116	-28%	1%	-65%
POLONYA	5.539	4.180	1.799	1.968	-25%	-57%	9%
PORTEKİZ	156	114	88	78	-27%	-23%	-11%
ROMANYA	369	361	299	317	-2%	-17%	6%
RUSYA FED.	6.624	3.297	2.482	12.544	-50%	-25%	405%
SİRBİSTAN	58	76	108	107	31%	42%	-1%
SLOVAKYA	113	112	58	61	-1%	-48%	5%
SLOVENYA	35	25	18	18	-29%	-28%	0%
SUUDİ ARABİSTAN	62	18	10	10	-71%	-44%	0%
UKRAYNA	570	1.029	2.912	5.005	81%	183%	72%
ÜRDÜN	1.449	281	767	331	-81%	173%	-57%
YENİ ZELANDA	273	323	123	91	18%	-62%	-26%
YUNANİSTAN	4.696	4.601	4.255	4.108	-2%	-8%	-3%
DİĞER	3.307	5.753	3.879	2.482	74%	-33%	-36%
YABANCI TURİST	275.876	249.492	151.790	153.366	-10%	-39%	1%
YERLİ TURİST	15.178	12.234	13.844	14.511	-19%	13%	5%
GENEL TOPLAM	291.054	261.726	165.634	167.877	-10%	-37%	1%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 -Ekim Bülteni

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2017 yılının Ekim ayında gelen ziyaretçi sayısı 111.929 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Ekim ayına göre %4,46 oranında artış göstermiştir.

2017 yılının Ocak-Ekim aylarının toplamı incelendiğinde; geçen yılın aynı dönemine göre %12,38'lik bir artış ile 1.307.611 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12'de İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 12. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	-12,00%	3,52%	2,39%
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	-9,53%	-10,73%	-5,39%
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	-1,99%	3,55%	-7,02%
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	-14,64%	-31,24%	12,45%
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	-3,06%	-33,03%	-7,60%
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923	156.058	-7,69%	-36,85%	24,92%
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902	248.714	-0,22%	-26,13%	11,08%
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526	241.832	1,67%	-36,46%	30,35%
EYLÜL	223.774	219.188	146.014	178.891	-2,05%	-33,38%	22,52%
EKİM	178.793	171.599	107.145	111.929	-4,02%	-37,56%	4,46%
KASIM	71.008	77.666	48.310		9,38%	-37,80%	
ARALIK	53.688	56.057	55.552		4,41%		
GENEL TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.211.919		-2,98%	-32,39%	
10 AYLIK TOP	1.722.871	1.658.829	1.163.609	1.307.611	-3,72%	-29,85%	12,38%

Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 -Ekim Bülteni

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Ekim ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 13'te belirtilmiştir.

Tablo 13'e göre İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2017 yılının ilk on ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, İran, İngiltere, Hollanda ve Belçika'dır. Yılın ilk on ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %45'ini yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur. Geçen yılın Ekim ayına göre gelen yabancı ziyaretçi sayısında %33 oranında artış olmuştur.

Tablo 13. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ekim)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
A.B.D.	2109	1324	391	641	-37%	-70%	64%
Almanya	44.587	50.289	31.127	28.331	13%	-38%	-9%
Arjantin	166	231	6	98	39%	-97%	1533%
Arnavutluk	49	49	120	35	0%	145%	-71%
Avustralya	645	805	85	228	25%	-89%	168%
Avusturya	2.044	1.886	734	885	-8%	-61%	21%
Azerbaycan	24	32	57	40	33%	78%	-30%
Belarus	45	23	34	29	-49%	48%	-15%
Belçika	2.731	2.768	1.390	1.338	1%	-50%	-4%
Bosna Hers.	72	56	52	74	-22%	-7%	42%
Brezilya	80	528	27	75	560%	-95%	178%
Bulgaristan	489	336	308	404	-31%	-8%	31%
Cezayir	29	17	31	17	-41%	82%	-45%
Çek Cum.	285	577	56	53	102%	-90%	-5%
Çin Halk C.	324	250	29	135	-23%	-88%	366%
Danimarka	2.213	2.350	826	1.011	6%	-65%	22%
Endonezya	41	22	8	13	-46%	-64%	63%
Estonya	23	36	40	53	57%	11%	33%
Fas	63	91	60	67	44%	-34%	12%
Filipinler	130	120	125	68	-8%	4%	-46%
Finlandiya	1.024	736	639	600	-28%	-13%	-6%
Fransa	9.977	6.915	2.957	2.465	-31%	-57%	-17%
G. Kıbrıs Rum	98	60	26	22	-39%	-57%	-15%
Güney Kore	449	498	19	89	11%	-96%	368%
G. Afrika C.	178	506	10	11	184%	-98%	10%
Gürcistan	21	21	26	25	0%	24%	-4%
Hırvatistan	203	89	28	39	-56%	-69%	39%
Hindistan	86	234	43	74	172%	-82%	72%
Hollanda	8.177	8.704	5.312	6.256	6%	-39%	18%
Irak	30	5	12	53	-83%	140%	342%
İngiltere	13.161	8.877	6.976	5.945	-33%	-21%	-15%
İran	287	712	2.410	1.911	148%	238%	-21%
İrlanda	1.950	1.835	716	1.184	-6%	-61%	65%
İspanya	1.302	1.358	117	183	4%	-91%	56%
İsrail	56	794	7	13	131%8	-99%	86%
İsveç	4.006	3.659	379	639	-9%	-90%	69%
İsviçre	6.083	4.845	2.156	1.933	-20%	-56%	-10%
İtalya	15.913	7.820	357	368	-51%	-95%	3%

İzlanda	23	21	4	0	-9%	-81%	-100%
Japonya	494	290	44	116	-41%	-85%	164%
K.K.T.C.	1.322	1.074	1.341	1.292	-19%	25%	-4%
Kanada	783	549	64	197	-30%	-88%	208%
Karadağ	70	7	11	5	-90%	57%	-55%
Kazakistan	19	19	78	48	0%	311%	-38%
Kırgızistan	13	6	16	16	-54%	167%	0%
Kolombiya	40	40	11	593	0%	-73%	5291%
Kosova	47	77	71	107	64%	-8%	51%
Kuveyt	7	22	4	0	214%	-82%	-100%
Letonya	45	68	20	56	51%	-71%	180%
Litvanya	140	110	81	111	-21%	-26%	37%
Lübnan	24	1.294	22	36	5.292%	-98%	64%
Lüksemburg	286	25	3	9	-91%	-88%	200%
Macaristan	378	729	37	51	93%	-95%	38%
Makedonya	45	72	63	134	60%	-13%	113%
Malezya	40	35	3	7	-13%	-91%	133%
Meksika	166	326	14	277	96%	-96%	1879%
Mısır	11	17	12	9	55%	-29%	-25%
Milliyetsiz	68	100	30	45	47%	-70%	50%
Moldova C.	41	14	10	14	-66%	-29%	40%
Norveç	710	227	298	71	-68%	31%	-76%
Özbekistan	4	16	5	8	300%	-69%	60%
Pakistan	9	13	13	18	44%	0%	38%
Polonya	635	756	336	562	19%	-56%	67%
Portekiz	523	630	44	71	20%	-93%	61%
Romanya	332	257	79	100	-23%	-69%	27%
Rusya Fed.	539	445	158	312	-17%	-64%	97%
S.Arabistan	4	4	5	3	0%	25%	-40%
Singapur	7	10	1	2	43%	-90%	100%
Slovakya	83	136	25	50	64%	-82%	100%
Slovenya	554	435	26	27	-21%	-94%	4%
Suriye	73	6.553	6	29	8.877%	-100%	383%
Şili	74	111	4	19	50%	-96%	375%
Tacikistan	1	3	3	3	200%	0%	0%
Tayland	17	36	11	17	112%	-69%	55%
Tunus	56	28	15	17	-50%	-46%	13%
Türkmenistan	9	3	11	7	-67%	267%	-36%
Ukrayna	325	286	162	253	-12%	-43%	56%
Ürdün	7	32	14	10	357%	-56%	-29%
Venezüella	25	13	2	6	-48%	-85%	200%
Y. Zelanda	93	156	11	37	68%	-93%	236%

Yunanistan	2.888	2.817	1.939	2.077	-2%	-31%	7%
Diğer	1.029	414	178	202	-60%	-57%	13%
Yabancı Topl.	131.209	127.734	62.981	62.429	-3%	-51%	-1%
TÜRKİYE	47.543	43.843	44.156	49.482	-8%	1%	12%
TOPLAM	178.752	171.577	107.137	111.911	-4%	-38%	4%

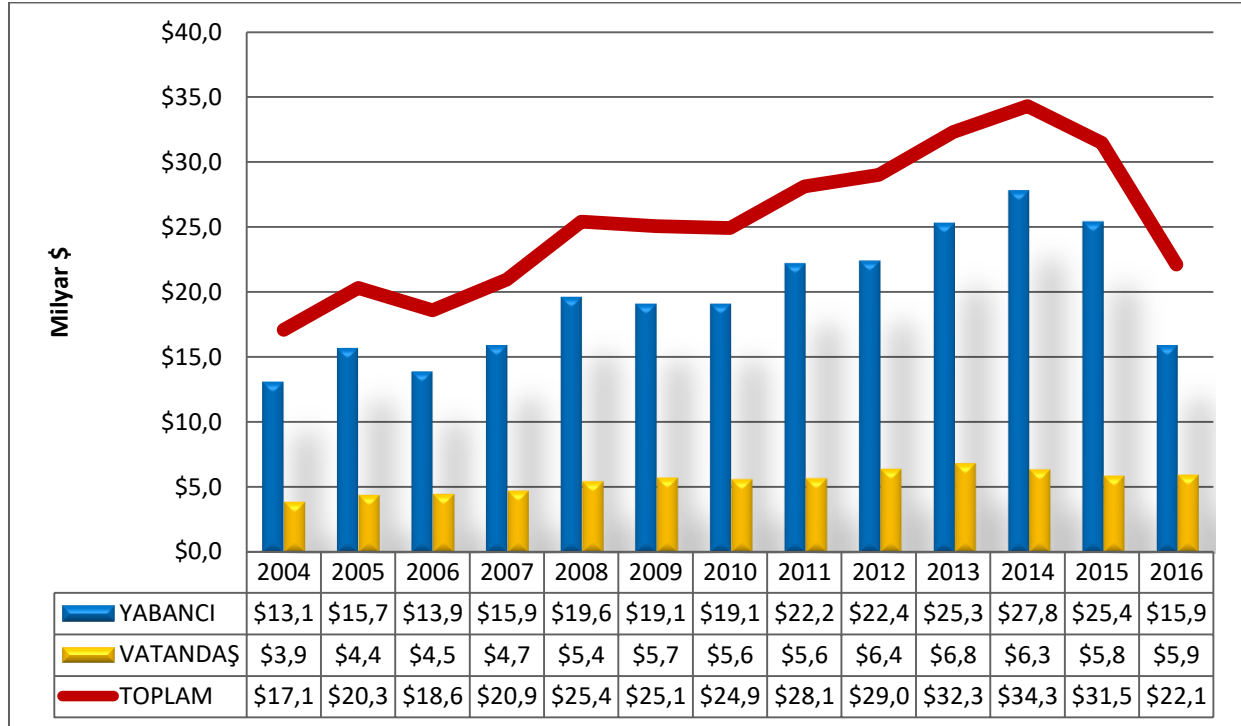
Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017-Ekim Bülteni

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

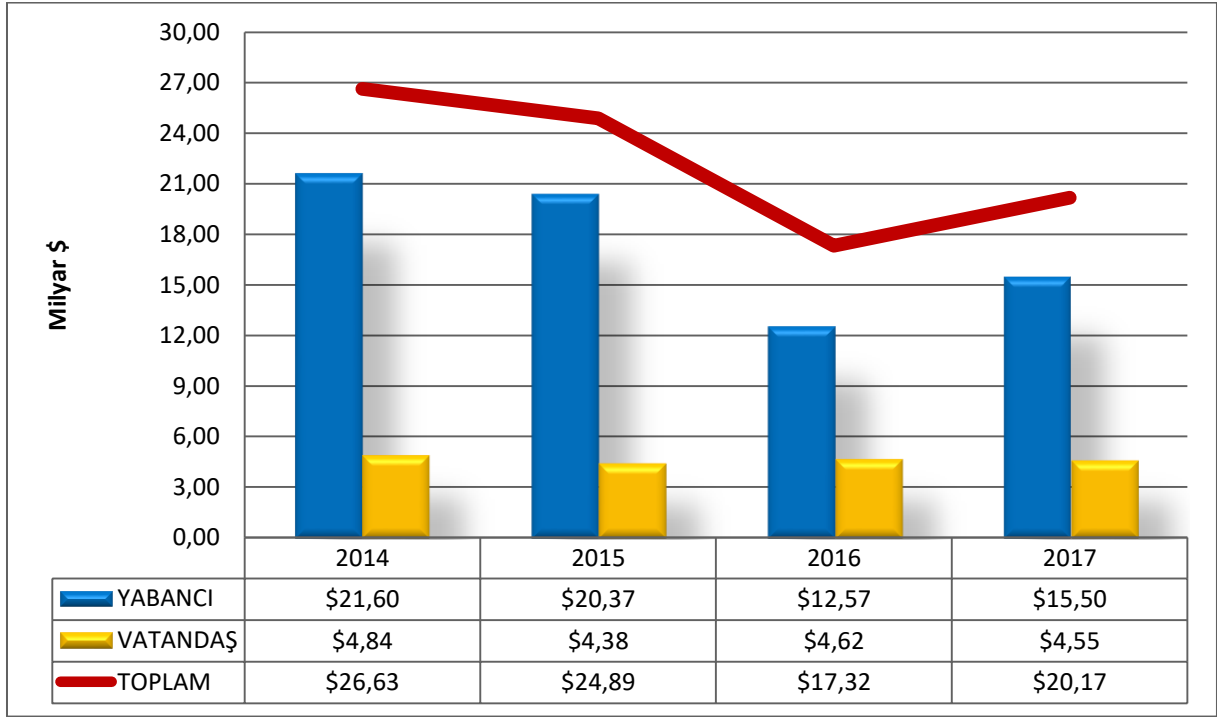
Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılında %29,7 azalarak 22,1 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise bir önceki yıla oranla yaklaşık rakamlara ulaşmıştır. Gelen yabancı sayısının %30,1’lik düşüşü, sadece yabancılardan elde edilen gelirin %37,1’lik oranda azalmasına neden olmuştur.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımının gösterildiği Şekil 1’de görüldüğü gibi, 2014 yılı turizm gelirleri karşılaştırıldığında 10 yılda %100,5 gibi büyük bir oranla büyüme yaşandığı görülmektedir. 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmıştır.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait Ocak- Eylül turizm gelir grafiği rakamları ile verilmiştir. 2017 yılının Ocak-Eylül aylarına ait turizm geliri 20,17 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %16,45 oranında artmıştır.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (İlk Yarıyıl)

Tablo 14'te 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait ve 2017 yılının ilk 9 ayına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 14. 2015 - 2017 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

AYLAR	2015				2016				2017				2016/2015				2017/2016			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	-20,8	11,6	-4,3	-13,1	-18,7	-19,7	-25,6	-19
ŞUBAT	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	-25,5	15,1	-7,5	-16,7	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5
MART	1 464,7	340,3	11	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8	1 233,8	-26,9	12,8	-3,6	-19,3	-15,6	-16	-24,5	-15,8
NİSAN	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	-36,4	12,7	7,7	-27,4	6,6	-11,5	-15,9	1,4
MAYIS	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	-39,7	14,7	-15,8	-32,4	8,2	-11,6	-18,8	3,6
HAZİRAN	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	-49	3,5	-22,4	-43,2	27,1	-10,8	-14,1	19,3
TEMMUZ	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6	2 695,0	758,1	15,8	3 468,9	-43,3	3,3	-23,9	-35,1	57,6	14,3	-6,5	45,1
AĞUSTOS	3 849,7	868,5	24	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4	3 288,0	962,4	19,6	4 270,0	-41,5	-4,6	-27,9	-34,7	46	16,1	13,3	37,8
EYLÜL	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0	2 744,5	884,3	24	3 652,8	-36,4	3	-24,4	-27,9	42,6	4,4	54,8	31
9 AYLIK TOPLAM	20 371,5	4 383,6	141,3	24 896,7	12 577,4	4 629,9	117,3	17 324,6	15 507,9	4 552,9	113,6	20 174,4	-38,3	5,6	-17	-30,4	23,3	-1,7	-3,2	16,4
EKİM	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493	15,7	2 309,7					-36,5	-7	-7,1	-31,7				
KASIM	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892	429	10	1 331,0					-31,9	-9,5	-22,5	-25,9				
ARALIK	922,8	455	11,5	1 389,3	721	413	8,1	1 142,1					-21,9	-9,2	-29,6	-17,8				
12 AYLIK TOPLAM	25438,8	5843	182,6	31464,7	15991,4	5964,9	151,1	22107,4					-37,14	2,09	-17,25	-29,74				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

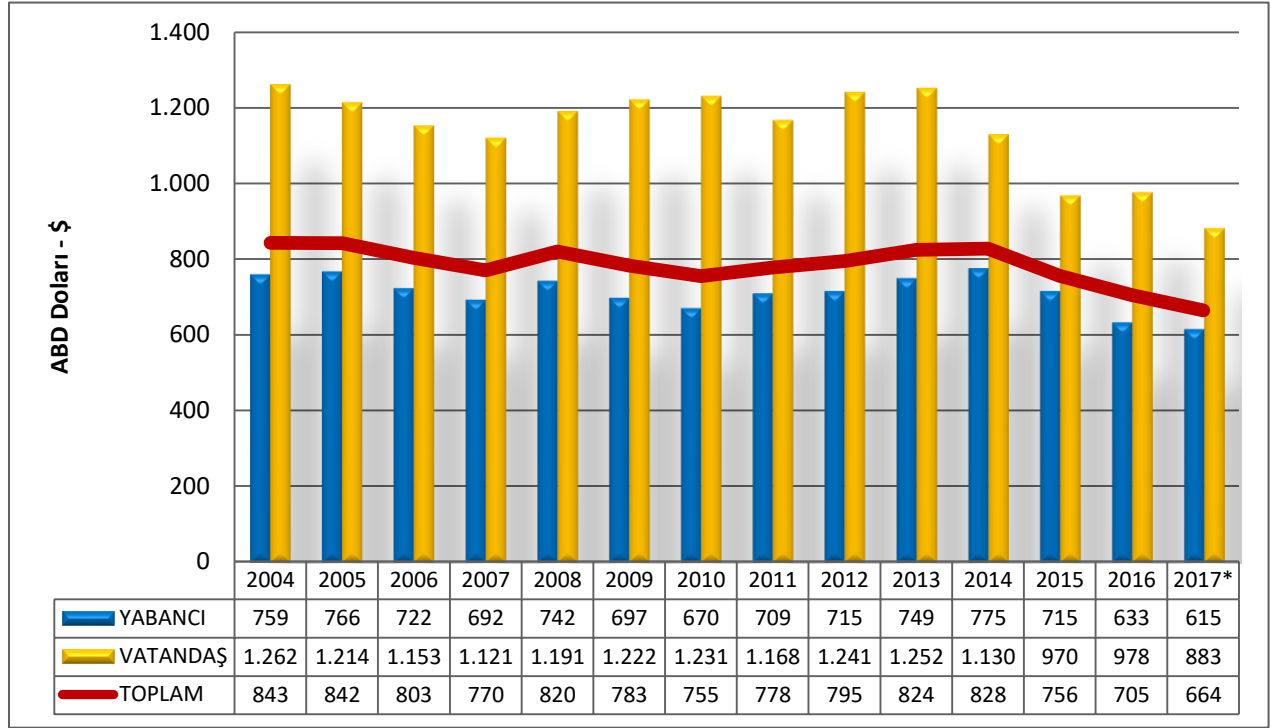
(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

2017 yılının ilk 9 ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 615 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 883 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; genel ortalama harcamaya 664 ABD Doları olarak gerçekleşerek düşüş devam etmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. (*) Ocak - Eylül

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2017 yılının ilk 9 ayında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 115 milyar 131 milyon 939 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 168 milyar 960 milyon 891 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 53 milyar 828 milyon 952 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. Aynı döneme ait turizm gelirimiz 20 milyar 174 milyon 400 bin ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %37,48'ini karşılamıştır.

Tablo 15'te dış ticaret verisi ve turizm gelirinin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 15. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

	YIL	2014	2015	2016	2017	Değişim
	İHRACAT KALEMİ					(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	242.177.117	207.234.359	198.618.235	168.960.891	-4%
	Türkiye Toplam İhracatı	157.610.158	143.838.871	142.529.584	115.131.939	-19%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-84.566.959	-63.395.488	-56.088.651	-53.828.952	-4%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	26.638.235	24.896.700	17.324.600	20.174.400	16%
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	31,50%	39,27%	30,89%	37,48%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	15.735.932	17.543.573	17.840.587	11.640.364	-35%
	Otomotiv İhracatı	18.063.448	17.462.631	19.801.974	17.429.054	-12%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	2.327.516	-80.942	1.961.387	5.788.690	195%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,15%	1,00%	1,11%	1,50%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	6,50%	8,47%	8,98%	6,89%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	11,46%	12,14%	13,89%	15,14%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	12.949.765	11.220.860	10.926.955	8.965.835	-17,9%
	Tekstil İhracatı	29.368.166	26.339.358	26.206.809	19.789.891	-24,5%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	16.418.401	15.118.498	15.279.854	10.824.056	-29%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,27%	2,35%	2,40%	2,21%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,35%	5,41%	5,50%	5,31%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	18,63%	18,31%	18,39%	17,19%	

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2017 yılının ilk 6 ayında 2,24 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %26,4 düşüş göstermiştir.

Tablo 16’da turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 16. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2015/14	2016/15	2017/2016
OCAK	394,4	410,8	481,0	275,2	4,2	17,1	-42,8
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	-12,7	23,4	-47,8
MART	478,0	441,0	525,2	303,2	-7,7	19,1	-42,3
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	18,7	-0,8	-9,7
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	15,3	0,0	-10,1
HAZİRAN	518,1	509,0	479,5	458,2	-1,8	-5,8	-4,4
6 AYLIK TOPLAM	2 768,6	2 825,3	3 047,3	2 242,2	2,0	7,9	-26,4
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8		16,5	-12,1	
AĞUSTOS	416,0	445,1	327,6		7,0	-26,4	
EYLÜL	335,7	402,8	367,4		20,0	-8,8	
EKİM	587,9	551,7	313,3		-6,2	-43,2	
KASIM	456,7	481,0	272,0		5,3	-43,5	
ARALIK	479,1	495,7	285,4		3,5	-42,4	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8		4,2	-11,4	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü